

ХЕРСОНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ

24
КВІТНЯ
2024
року

Херсон-Кропивницький

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Херсонський державний аграрно-економічний університет
Українська Асоціація з розвитку менеджменту та бізнес освіти
Спілка економістів України**

**Приватна установа «Академія «Volashaq»» (Республіка Казахстан)
Вища школа професійного навчання у Вроцлаві (Республіка Польща)
Академія прикладних наук «Collegium Balticum»
(Республіка Польща)**

**Поморська вища школа у Старогарді Гданському (Республіка Польща)
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Кіровоградський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
МВС України**

**ГО «Центральноукраїнська сільськогосподарська консалтингова
дорадча служба»**

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ

*МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ*

24 квітня 2024 року

Херсон-Кропивницький

УДК 330.341.1:658

Підприємництво, облік та фінанси: сучасний стан й перспективи повоєнного відродження: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м.Херсон - Кропивницький, 24 квітня 2024р.). – Херсон: ХДАЕУ, 2024

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ», яка проводилась кафедрою підприємництва, обліку та фінансів

Редакційна колегія:

КАРНАУШЕНКО Алла, к.е.н., доцент, завідувач кафедри підприємництва, обліку та фінансів

КОНОНЕНКО Леся, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів

ПОВОД Тетяна, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів

Організатори випуску збірника:

Кафедра підприємництва, обліку та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції. Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть безпосередню відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилань, правопис власних імен, дотримання академічної доброчесності тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

©ХДАЕУ, 2024

©Колектив авторів, 2024

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

КИРИЛОВ Юрій – д.е.н., професор, ректор, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

ГРАНОВСЬКА Вікторія – д.е.н., професор, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

ЛАВРЕНКО Сергій – к.с.-г.н., доцент, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КИРИЧЕНКО Наталя – к.е.н., доцент, декан економічного факультету, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

ŻYWUCKA-KOZŁOWSKA Elżbieta - Assoc. Prof. Department of Criminal Procedure and Executive Criminal Law Faculty of Law and Administration University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Republic of Poland)

MALINOWSKA Irena - Phd, Doctor of Social Sciences, Rector's Representative for International Cooperation University of Vocational Training Wrocław (Republic of Poland)

WŁODARCZYK Renata - Dr Hab. Inż. Prof. Cb Bezpieczeństwo Wewnętrzne Akademia Nauk Stosowanych Collegium Balticum, Szczecin (Republic of Poland)

РИСМАГАМБЕТОВА Гульнара– к.ю.н., асоційована професорка, ректор Приватної Установи «Академія «Volashaq»» (Республіка Казахстан)

ШАКЕНОВ Ардак– к.ю.н., професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики юридичного факультету НАТ «Карагандинський університет імені академіка Є.А. Букетова» (Республіка Казахстан)

КОЛОМОЄЦЬ Олександр - к.ю.н., доцент, завідувач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ, провідний фахівець з організації наукової роботи Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (Україна)

ЗАЙЧЕНКО Володимир – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, директор ГО «Центральноукраїнська сільськогосподарська консалтингова дорадча служба» (Україна)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

КАРНАУШЕНКО Алла – завідувач кафедри підприємництва, облік та фінансів, к.е.н., доцент, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПАНТЕЛЕЙМОНЕНКО Андрій – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПРИСТЕМСЬКИЙ Олександр - д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

САВЧЕНКО Віра - к.е.н., професор, доцент кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

СКРИПНИК Світлана - д.е.н., доцент, професор кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

БОЙКО Людмила – к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КОВАЛЬ Світлана – к.е.н., доцент кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КОНОНЕНКО Леся – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПОВОД Тетяна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

САКУН Аліна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ШЕПЕЛЬ Інеса - к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, облік та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет.

Сушич В.С.

здобувач вищої освіти

Пристемський О.С., д.е.н, професор,

професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів,

Херсонський державний аграрно-економічний університет,

м. Херсон, Україна

ВПЛИВ ВІЙНИ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

З початком бойових дій банківська система України зазнала значних потрясінь і змогла адаптуватися до нових операційних стресових умов. Банківські установи продовжують свою діяльність та прагнуть виконувати всі зобов'язання та дотримуватися економічних нормативів Національного банку України. Проте банківська система змінилася, а конкретні обставини призвели до трансформації банківської інфраструктури, що вплинуло на безпеку банківських ринків. Тому оцінка банківської системи України та визначення основних ризиків її функціонування є актуальною темою дослідження в умовах воєнного стану. Саме зважені дії регулятора сприяли тому, що фінансово-банківська система втрималась і продовжує функціонувати, що особливо важливо у контексті прискорених євро інтеграційних процесів. На початку повномасштабного вторгнення значна кількість вітчизняних банків змушені були зупинити роботу своїх філій на територіях, де відбувались активні бойові дії. Зумовлено це було насамперед значною міграцією та, як наслідок, зниженням ділової активності, що привело до зниження попиту на банківські послуги на даних територіях. Окрім цього, банківські установи вимушені здійснювати кадрові скорочення щоби зменшити свої втрат. Окрім цього, в окупованих регіонах продовжувати працювати стало неможливо. Проте, уже відразу після деокупації даних регіонів банківські установи відкрили свої відділення та

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ
ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ»

24 квітня 2024 року

забезпечили доступ до фінансових послуг всім громадянам України. Відтак, уже в травні відновило роботу більш ніж 80% банківських відділень, що були зареєстровані на початку 2022 року. Окрім того, вітчизняні банківські установи активно удосконалюють свою операційну діяльність, щоби забезпечити своїм клієнтам зручніший і швидший доступ до власних грошових ресурсів, що розміщені на рахунках, як в межах нашої країни, так і за її межами. Не дивлячись на те, що військова агресія росії продовжується, банківська система і надалі стабільно функціонує та пропонує своїм клієнтам актуальні послуги, підвищуючи при цьому їх доступність і якість. А обсяг наданих бізнесу кредитів у національній валюті зріс більш ніж на 9%. Дана тенденція обумовлена активізацією кредитуванням аграрного сектору, насамперед за рахунок реалізації державних програм. Разом із цим, характерною є тенденція зменшення обсягів валютного кредитування, що є логічним в умовах війни. Окрім цього, майже повністю призупинено іпотечне кредитування.

[1]

Сьогодні банківські працівники уже розуміють, які проблеми їх чекають надалі і тому, працюють над тим, аби мати достатньо ресурсів, щоби зуміти протидіяти даним викликам, і надалі функціонувати на ринку та гарантувати своїм вкладникам надійність збереження їх вкладень і своєчасне здійснення грошових операцій. Отож, основними викликами, які актуальні для всіх учасників банківського ринку країни сьогодні є:

- зменшення дохідності банківської діяльності;
- збільшення частки непрацюючих активів;
- для окремих банківських установ залежність від вже значно дорожчого рефінансування НБУ;
- масова міграція людей за кордон, що негативно позначилось на рівні економічної активності та обсягах операцій в країні і, як наслідок, наявність проблеми фізичного відвідування відділень, коли це є необхідним;
- зменшення банківського персоналу внаслідок міграції або мобілізації.

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ
ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ»

24 квітня 2024 року

Важко прогнозувати перспективи розвитку банківської сфери, проте деякий оптимізм в суб'єктів ринку все ж таки присутній. Незважаючи на те, що в умовах війни у банківських установ все ж таки гіршим стає співвідношення затрат та доходів, збільшується частка непрацюючих кредитів, існує залежність від кредитів центрального банку, продовжується значна міграція людей за кордон, відповідно, існує значна втрата частини персоналу внаслідок міграції чи мобілізації, банківські установи досить успішно реагують на зазначені виклики. Попри все, вони зберігають операційний дохід, насамперед за рахунок оптимізації затрат і вмінню менеджменту адекватно реагувати на сучасні виклики. Однак дві банківські установи від початку війни, визнані неплатоспроможними (Мегабанк і Банк Січ). Разом із цим, варто зазначити, що вони не являються системно важливими для вітчизняної економіки. Незважаючи на війну структура банківського сектору та банківської інфраструктури продовжує активно розвиватися, не дивлячись на деякі скорочення. У 2022 році, реальний ВВП впав на 29,1%, що стало найглибшим річним падінням в країні. Перші місяці війни принесли найзначніші економічні втрати: падіння на 14,9% у I кварталі 2022 року. Учасники фінансового ринку отримали значні збитки від спричинених війною збійної операційної діяльності. Проте успіхи сил оборони України, надзвичайні заходи, ужиті урядом і НБУ, підтримка міжнародних партнерів сприяли стабілізації макроекономічної ситуації. У результаті економічна активність почала поступово відновлюватись завдяки усуненню перебоїв у ланцюгах постачання, релокації підприємств, звільненню окупованих територій і поверненню частини переміщених осіб. Зниження безпекових ризиків, яке передбачається з наступного року, сприятиме пришвидшенню економічного зростання до 4,3% у 2024 році та до 6,4% у 2025 році. Очікується, що деокупації територій і повноцінне відкриття чорноморських портів допоможуть збільшити обсяги промислового виробництва та врожаю, а часткове повернення вимушених мігрантів сприятиме розширенню внутрішнього попиту. [2]

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ
ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ»

24 квітня 2024 року

Банківські установи зацікавлені у тому, щоби створити для своїх клієнтів більш зручні та доступні у застосуванні сайти і мобільні додатки, вкладаючи кошти в диджиталізацію банківської діяльності. Дана тенденція суттєво прискорилась під час пандемії, проте повномасштабне вторгнення стимулює продовжувати та удосконалювати цей процес.

Отже, національна банківська система досить добре справляється із безпрецедентною кризою, що викликана повномасштабним вторгненням росії в нашу державу. Більшість банківських послуг залишаються доступними в тих межах, в яких їх надання не обумовлює ризики для безпеки клієнтів і банківських працівників. На сьогодні рівень ліквідності банківських установ не був приводом для занепокоєння завдяки значному резерву високоякісних ліквідних активів і помірному відтоку коштів клієнтів.

Відтак з великою достовірністю можна стверджувати, що навіть у разі швидкого завершення війни банки змушені будуть визнати істотні збитки від втрати матеріальних активів та від знецінення кредитного портфеля. Ці збитки поглинатимуть їх капітал. За таких обставин, Нацбанк змушений буде дотримуватися політики пом'якшення регуляторних вимог, а у майбутньому воєнні репарації від росії можуть стати одним із джерел капіталізації вітчизняної банківської системи. [3]

У якості висновків, варто зазначити, що незважаючи на ситуацію в країні, вітчизняна банківська система залишається ліквідною. Початок бойових дій, пов'язані з ними перебої у роботі банківського сектора, а також вимушена міграція могли спричинити значний відтік коштів клієнтів і вплинути на зниження ліквідності діяльності банківських установ, але цього не сталося через добре підготовлену, адаптовану та збалансовану банківську систему, підтриману сильним урядом і центральним банком. Отож, прозорість, ефективність та стійкість банківського сектора – це той здобуток попередніх років, який сьогодні дає можливість втримати сильну позицію нашої держави на «фінансовому фронті».

Список використаних джерел:

1. Жирій К. Як банки допомагають вистояти економіці та громадянам у часи війни. Unian.ua. 2022. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/yak-banki-dopomagayut-vistoyati-ekonomici-tagromadyanam-u-chasiviyni-novini-ukrajina-11753254>.
2. НБУ про фінансовий стан банківської системи під час війни URL:[Національний банк України \(bank.gov.ua\)](https://bank.gov.ua)
3. Прокопенко Н. С. Принципи функціонування банківської системи України в умовах війни. Економіка та суспільство. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view>.

Дігтяр Д. В.

здобувачка 4 курсу факультету економіки і управління

Науковий керівник: к.е.н., доцент Глухова В.І.

*Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
м. Кременчук, Україна*

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В умовах сьогодення багато підприємств через об'єктивні обставини зазнають чималих фінансових труднощів, перебувають у кризовому стані. Питання розробки фінансових інструментів антикризового управління є актуальними і досліджуються вченими з урахуванням специфіки діяльності підприємств у різних сферах економіки [1-4].

Одним із інструментів антикризового управління на підприємствах є фінансовий моніторинг, який являє собою широкий комплекс заходів організаційного, методичного й управлінського характеру.

Моніторинг розглядається як спеціально організоване систематичне спостереження, що дозволяє підприємству адаптуватись до зміни середовища та

Колотуха С.М., Мельник К.М. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ	154
Черевань А. А. ОСНОВНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ	158
Мірошниченко С. В., Задніпровський О. Г. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ, ЗВІТНОСТІ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НА КІПРІ	162
Ромашко О. М., Мажак О.П. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИКІВ	166
Копилюк О. І., Гарапко С. С. ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	170
Сушич В.С., Пристемський О.С. ВПЛИВ ВІЙНИ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ	173
Дігтяр Д. В. ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	177
Чевільча Р. Р., Лисенко А. М. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЖИТЛОВО- ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ: ЇХ ВПЛИВ НА ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА АУДИТУ	180
Нашкерська Г.В. ПЕРЕДУМОВИ ОЦІНКИ ІНФОРМАЦІЇ ЯК АКТИВУ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ	184
Лупак Р.Л. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	187
Олійник Н. М., Лиженкова Т. Р., Болгар М. С. УПРАВЛІНСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УМОВАХ ВІЙНИ	190
Логінова А.С. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАХУВАННЯ МЕДИЧНИХ ВИТРАТ	194
Чепига А. Я. ЗЕЛЕНІ БУДІВЕЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ: КЛЮЧОВА РОЛЬ В СТАЛОМУ РОЗВИТКУ ТА ЕКОНОМІЧНОМУ ПОТЕНЦІАЛІ	197
Коваль С.В. ОПТИМІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ТА ШЛЯХІВ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ	199